Med »dessa stenar» måste åsyftas jämväl U 136, som enligt inskriften är rest över Östen av hans maka Estrid. De båda stenarna ha sålunda blivit utförda samtidigt och resta på var sin sida om bron, såsom ett dubbelmonument över Östen, ägnat hans minne av hans hustru och hans söner. Men i stället för en enda, sammanhängande inskrift — såsom t. ex. på Bällsta-stenarna (L 449 och 450) — har vardera stenen fått sin självständiga inskrift; det är endast uttrycket »dessa stenar», som förråder, att de höra tillsammans. Ett liknande par av inskrifter finnes vid Harg, Skånela sn (L 436, 437), båda till minne av Ingvar, den ena föranstaltad av hans hustru Estrid, den andra av hans söner Sigvid, Ingvar och Jarlabanke.

Det hänvisas i inskriften också till »denna bro» och »denna hög». Det har alltså i närheten av stenarna och bron funnits en hög, uppkastad till Östens minne, som de färdemän, vilka passerade platsen och läste inskriften, hade inför sina ögon. Det är emellertid att märka, att Östen icke har varit begravd i högen. Han ändades nämligen (enligt U 136) i Grekland. Högen har alltså varit ett kenotafium, en minnesvård i form av en gravhög. Ännu på 1700-talet skall högen ha funnits kvar, invid och N om stenen. Den är, enligt Dybeck, utmärkt med en krets på Jacob Brauns karta över Såsta år 1724; därvid står antecknat: »Runstenar och Ättebackar på detta ställe». Vid mitten av 1800-talet var den, skriver Dybeck, »upplöjd, så att bara en svag 'kullring' är märkbar».

Jfr L 411 Harby, Fresta sn: + **iluki** + **lit** × **raisa** × **stina** **auk** + **hauk** + **kiara** × **eftiʀ** + **biorn** × **broþur** × **sin** ×

136. Broby, Täby sn.

Pl. 88, 89.

Litteratur: D 2: 19. R. Dybeck, Svenska runurkunder 2 (1857), n:r 95, s. 35 f., 46, ATS 1, s. 171, Reseberättelse 1861 (ATA); UFT h. 10 (1882), s. 197; E. Brate och S. Bugge, Runverser (ATS 10: 1), s. 338 f.; E. Brate, Anteckningar 1904 (ATA); O. Montelius i Fornvännen 1914, s. 114 f.; S. Lindqvist, Jarlabankesläktens minnesmärken (i: Nordiska arkeologmötet 1922), s. 123.

Äldre avbildningar: Dybeck, teckning (ATA), litografi a. a.; Brate foto 1904 (ATA).

Runstenen står omkring 20 m. V om Broby bro, 5 m. N om landsvägen i en åker som tillhör Såsta ägor. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Rydboholm».

Dybeck berättar i *Svenska runurkunder* (1857), att runstenen »låg för fem år sedan i jorden, så att bara en liten del af hans ena ända syntes i dagen. För markens rödjning uppbröts då stenen, och när dervid hans ena flatsida, som legat nedåt, fanns ristad, så lät jordegaren . . . resa honom på samma ställe . . . Ehuru han med stor varsamhet aftäcktes och restes, så bortföll dervid från ena kanten en mindre flisa, hvarigenom öfre delarne af fem runor i slingan gingo förlorade. De äro likväl känliga.» — D 2: 19: »Denne märklige runsten fanns för några år sedan i Såstads äng, vester om Broby bro, nedsunken i jorden. Han är nu rest.»

Gråsvart sten med bruna färginslag. Höjd 1,73 m., största bredd 0,85 m. (över korsmitten 0,75 m.). Ristningen är väl bevarad.

Inskrift:

× **astriþr** × **lat** + **raisa** × **staina** × **þasa** × [**a**]**t** **austain** × **buta** **sin** × **is** × **suti** × **iursalir** **auk** **antaþis** **ubi** × **kirkum**
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70

Æstriðr let ræisa stæina þessa at Øystæin, bonda sinn, es sotti Iorsali(ʀ) ok ændaðis uppe i Grikkium.

»Estrid lät resa dessa stenar efter Östen, sin man, som drog till Jerusalem och dog borta i Grekland.»

Till läsningen: 9 **a** är fullt säkert, icke **i** eller **e**. Av 10 **t** finns utom hst endast spetsen av v. bst. Mittpartiet av r. 26 är bortslaget; endast hst:s ändstumpar äro bevarade. I 27 **t** saknas v. bst. Efter 27 **t** finns intet sk, ej heller efter 38 **a**. 29 **u** är icke stunget. — Dybeck: 23 **i**, senare (D 2: 19) rättat till **a**; 26 **a** antydes på teckningen som skadat.

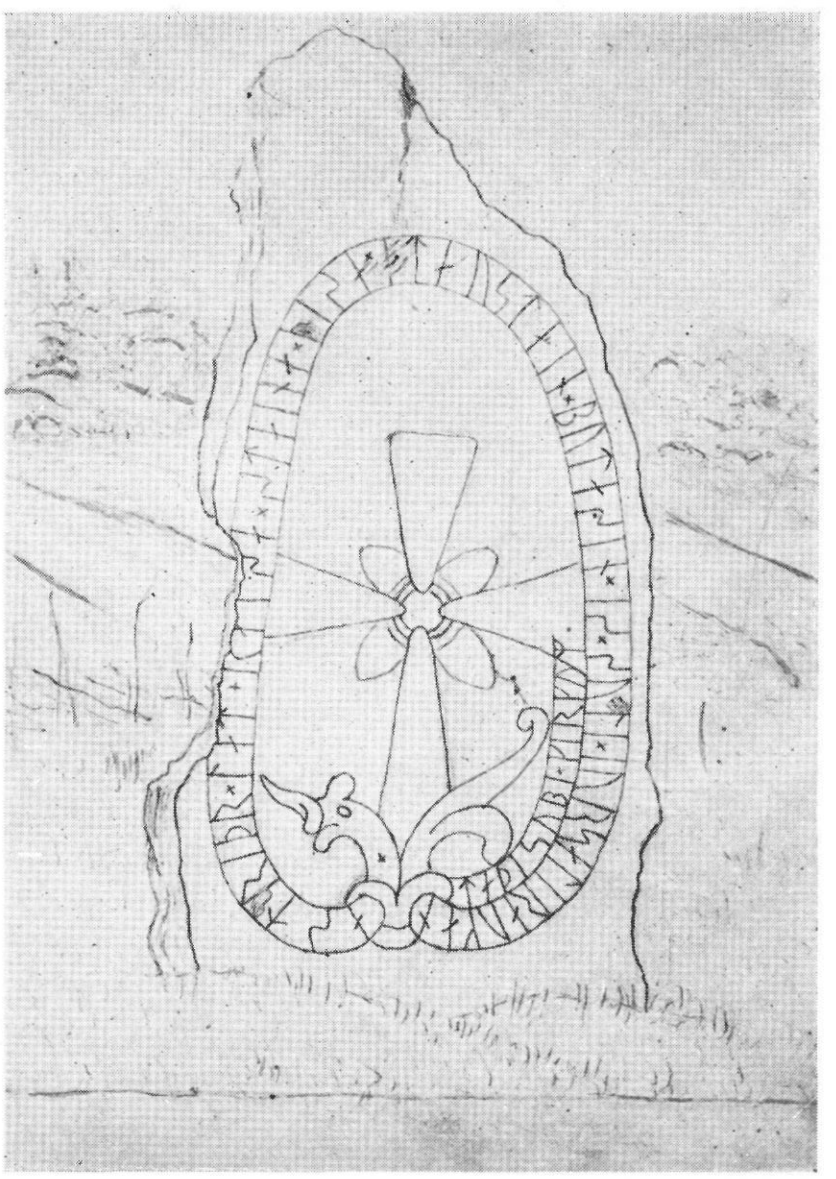

Fig. 125. U 136. Broby, Täby sn.
Efter teckning av R. Dybeck.

»**ubi** för **uti** är hittills osedt», anmärker Dybeck. *UFT* antager, att **ubi** är ristningsfel för **uti**. S. Bugge åter anser, att »**ubi** *upp i* synes at kunne være rigtigt 'inde i Landet'». Jfr isl. *uppi í Skotland* 'inne i Skotland'. Östen torde alltså ha dött inne i Grekland, dit han väl kommit sjövägen från det Heliga landet. Han har alltså icke dött under sjöresan, och icke i en hamnstad, utan någonstädes inne i landet, då han var på återväg hem.

S. Bugge förmodar, att 44—47 **suti** skall läsas **suti ut i**, »med Gjentagelse af tre Runer», ett förslag som Brate emellertid ej vill ansluta sig till, »helst som antagandet är obehöfligt för att få god mening . . . Formen **iursalir** synes mig böra fattas som den mask. nom. pl. använd som ack. pl.» Han erinrar om att nom.-formen av namn i flera inskrifter förekommer i stället för ack., efter prep. *æftiʀ* eller *at*. Bugge återigen antager, att **iursalir** är ack. fem., ehuru han annars icke kan påvisa feminin form.

69—74 **kirkum** kan möjligen läsas **kirkium** (se bilden). Jfr U 140 **i kirikium**, U 104 **til k[ir]ika**.

»Inskriftens märklighet består dels deri, att hon nu mer är den enda, i hvilken Jerusalem nämnes, dels ock i upplysningen som deri meddelas om den väg forne Jorsalafarare togo till den helige staden» (Dybeck). Färder till Jerusalem omtalas i ytterligare en uppländsk runinskrift, som har funnits vid Stäket, Stockholms-Näs sn (L 329). En kvinna har låtit rista den efter sig själv; **hun · uil · austr · fara · ut · til · iursala** »hon vill fara österut till Jerusalem».

Senare delen av inskriften antages av Brate och Bugge ha metrisk form.

U 135 och 136 ha tillsammans utgjort ett dubbelmonument, rest vid Broby bro till minne av Östen av hans hustru Estrid och hans tre söner.

137. Broby, Täby sn.

Pl. 88, 90.

Litteratur: Handlingar i ATA; Svenska Dagbladet $^{18}/_{8}$ 1930.

Runstenen anträffades 1930 under vägarbete vid Broby bro. Den låg i själva den gamla vägbanan på 1 $^{1}/_{2}$ meters djup, under nordvästra hörnet av nya betongbron. Den har tydligen stått rest N om vägen men fallit framstupa och begravts i vägbanan. Den restes vid norra sidan av vägen, V om bron, nära U 136 och ungefär 5 m. V om fyndplatsen.